

Predikan 13 e trefaldighet
Medmänniskan, årgång 1

Vem är din nästa och ska jag ta hand om min broder? Två närgångna frågor, inte minst i valtider när fördelning av gemensamma resurser och omsorger diskuteras och vi förväntas genom våra röster visa en riktning om hur vi vill att makthavare ska prioritera de närmaste fyra åren.

Vem är din nästa och ska jag ta hand om min broder?

På ett sätt är svaren mycket enkla. Ja, du ska ta hand om din broder, annars riskerar du att gå rotlös och rastlös på jorden. Din nästa är den som visar barmhärtighet. Du är en nästa när du visar barmhärtighet, och i berättelsen om den slagna mannen visas att det kan vara vem som helst. Det kan vara en du inte räknar med.

I måndags vandrade jag på Götgatan med alldeles för mycket att bära. Rätt som det var föll jag. Pladask. Allt gick bra. Bakom mig gick en kvinna med slöja som snabbt böjde sig ner och frågade hur det gick, om jag mådde bra. Det gjorde jag, och jag ursäktade med att jag hade slarvat när jag gick. Jag la liksom skulden på mig själv för att jag ramlat. Hon gav mig en slags avlösning; ”nej, det är inte ditt fel, se här hur ojämn marken är”. Hon hjälpte mig upp och försäkrade sig om att jag inte hade gjort mig illa.

Hon visade mig barmhärtighet. Hon var min nästa i mitt handlösa fall.

Berättelsen om Kain och Abel, två bröder i mänsklighetens början, är väldigt sorglig och tyvärr mycket trolig och, oavsett om vi ska tolka början av 1 Mosebok mytologiskt eller inte, ofta förekommande och sann. Konkurrens, viljan att vara bäst, förmågan att se vad andra har och inte se mina egna förtjänster som leder till avundsjuka. Rädsla för att inte vara lika älskad. Medmänniskan blir en motmänniska, ett hot. Och kriget är ett faktum, krig som leder till död. Det är sorgligt när vi inte förstår att kärleken räcker och att min broders förtjänster också bidrar till min välfärd.

I dag ser vi hur många, 65 miljoner människor, rotlöst och rastlöst är på jorden. Jag menar inte att alla människor på flykt är Kain, men jag menar att vår oförmåga att behandla varandra medmänskligt, som bröder och systrar gör att vi lever i Kains fotspår. En stor del av oss är rotlösa och rastlösa på jorden, en konsekvens av bristande medmänsklighet, förståelse av hur vi hör samman som en mänsklighet.

Dagens evangelietext börjar med att Jesus vände sig enbart till lärjungarna och säger ”Saliga de ögon som ser vad ni ser. Många har velat se vad ni ser och velat höra det ni hör, men fick inte höra det.” Därefter följer passagen om den laglärde som ville sätta Jesus på prov och berättelsen om den barmhärtige samariern. Vad var det lärjungarna såg? Vad var det de hörde? Och vari ligger det saliga? Var det ropen från de förtryckta? Var det synen av de slagna, hemlösa, rotlösa och föraktade? Var det förmågan att se en bror och en syster i varje människa?

Jag vet inte, men jag låter det vara så idag, på medmänniskans söndag. Jag tänker att ingen människa är en ö. Vi hör alla samman bortom såväl familj och släktstrukturer som nationalitet, tro och

världsdelar. Det som människor är med om angår mig, är en del av min historia, är mina problem och möjligheter. Det är inte möjligt att skriva ut sig från mänskligheten, vi hör samman. Rohingerna som flyr i Burma är jag, liksom palestiniern som gör allt för att fortsätta bruka sin jord i närheten av ockuperade områden, liksom barnet i Somalia som är förtvivlat hungrigt. De är mina medmänniskor. De angår mig. Men det gör också du, du som finns närmare. Du är min nästa och jag är din, liksom den beslöjade kvinnan som var strax bakom mig på Götgatan och hade nära till att hjälpa mig. Men hon hade kunnat gå förbi, jag kanske inte ens hade reagerat på att det skulle vara konstigt.

Jag blev för någon vecka sedan påmind om en text av poeten Bob Hansson från 2015, skriven efter skolattacken i Trollhättan när Lavin Eskandar (20 år), Ahmed Hassan (15år) och Nazir Amso (42 år) dog;

Kärlek är så mycket mer än vår privata lilla kokong av doftljus och skidsemester. Kärlek är en dagligen aktiv kraft. När den fallerar, fallerar så mycket mer.

Vi behöver varandra. Vi behöver lära oss hur man gör för att styra upp detta varandra. För säga vad man vill om våldet, men inte beror det på att det saknades några doftljus. Eller parkettgolv. Eller trimmade biceps.

Förmodligen saknades något helt annat.

Ja, vad är kärlek? Den laglärde mannen som ville sätta Jesus prov kunde lagen: "Du ska älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv."

Nog är det nog för att styra på detta varandra – att älska så – med hjärta, själ, kraft och förstånd. Gud, din nästa och dig själv.

Kyrkofader Augustinus sammanfattade det kristna livet och etiken med orden "Älska Gud – och gör vad du vill". Jag tolkar de orden som att om du lägger ner krut på att låta dig dras in i Guds kärlek – den ständigt omotiverade kärleken – då kommer resten av sig själv, då kommer du vilja bra saker. Du styr liksom upp detta varandra. Du ser det lärjungarna såg och hör det som de hörde och blir salig, lycklig på djupet, på riktigt. Blir en del av mänskligheten genom alla de medmänniskor som omger dig, ibland du som en barmhärtig, ibland en annan som barmhärtig.

Vi lyssnar lite mer till Bob Hansson:

Kärlek är ett stort ord men oftast en liten händelse. Som att hålla upp en dörr, sitta bredvid en sjuk släkting eller skicka en hälsning till sin ledsna vän.

Kärlek är att stå och ta emot flyktingar. Kärlek är att hjälpa den ensamma grannen eller säga en plötslig komplimang till just den kollega man irriterar sig på. Kärlek är att låta sitt barn få den största pannkakan.

Kärlek är att förhandla fram schysta villkor på arbetsplatsen. Kärlek är att be mobbaren hålla käften. Kärleken är ingen saga.

Kärleken är vardag.

Eller rättare sagt den kraft som gör vår vardag uthärdlig.

Och påminner oss igen om vad vi hörde från 1 Johannesbrevet:

”Mina kära, låt oss älska varandra, ty kärleken kommer från Gud, och den som älskar är född av Gud och känner Gud. Detta är kärleken; inte att vi har älskat Gud utan att han har älskat oss.”

Du är min nästa och vi ska ta hand om varandra som systrar och bröder. Det gör vi bra genom att älska Gud – och göra vad vi vill. Så kan kärleken bli vardag och varandra en verklighet.

Min bön inför valet den 9 september är medmänsklighet och varandra. Där vill jag lägga min röst.

Jag lånar ord från Eva Brunne, biskop i Stockholms stift för att sammanfatta predikan i en bön:

Gud, du har kallat oss att leva tillsammans.

Tack för alla människor av god vilja som verkar för fred, försoning och gemenskap som går över gränser och genom murar.

Hjälp oss att vara medmänniskor på riktigt, hålla människovärdet högt och tillsammans forma en värld fylld av framtidstro och trygghet – för alla.

Amen

Karin Wiborn 20180826